

[Valdemar Sørensen.]

træffes. Jeg tillader mig derfor at spørge den højtærede Undervisningsminister, om denne Mangel paa demokratisk Retsbegreb ved Afskedigelse af Tjenestemænd er noget særegent i Vedtægterne for den kommunale Forvaltning i København, eller om den muligvis har sit Sidestykke i Landets øvrige Kommuner og i Statens Forhold til dens Tjenestemænd. Men enten Regelen gælder her eller der eller alle Vegne, synes det mig i hvert Fald nødvendigt, at der snarest muligt skabes en anden Ordning, som ikke i saa afgørende Grad er i Strid med den almindelige Retsfølelse, og jeg haaber, at den foregaaede Afskedigelse ogsaa vil give den højtærede Undervisningsminister Interesse herfor.

Da jeg i Samlingen 1935—36 ved Behandlingen af Loven om Tilsyn med fremmede og rejsende under noget Mishag betegnede Emigrantkontrollen som en Jagt paa Mennesker, havde jeg den Glæde, at Justitsministeren forsikrede mig, at ingen af de vanskelige Afgørelser om Opholds- og Arbejdstilladelse blev truffet uden Ministerens personlige Medvirken. Naar jeg ved denne Lejlighed kommer tilbage til Sagen, maa jeg først takke saavel den højtærede Justitsminister som Politiet for den Imødekommehed, der er vist mig, maar jeg lejlighedsvis har maattet beskæftige mig med disse pinlige Spørgsmaal. Vedrørende Indrejsekontrollen og Opholdstilladelsen har jeg ikke noget at sige; man kan beklage disse Indskrænkninger i den personlige Frihed, der her som næsten overalt i Verden har lukket Grænserne for Borgernes frie Færd, men som Forholdene er, maa de givne Bestemmelser respekteres, selv om jeg nok kunde synes, at Bedømmelsen af, om en Mand kan betegnes som politisk Flygtning og herved sikre sig Asylret hos os, maaske burde foregaa paa et bredere Grundlag end nu. Den Regel, at tyske Emigranter af jødisk Afstamning f. Eks. almindeligvis ikke betragtes som landflygtige af politiske Grunde, vil dog næppe kunne staa for Historiens Dom. Hvad jeg derimod føler mig opfordret til, er at gøre nogle Bemærkninger vedrørende Spørgsmaalet om Arbejdstilladelserne. Jeg har her været tæt inde paa Livet af den Nød og Elendighed, Administrationen af de herhenhørende Bestemmelser fører med sig. Det kan være meget godt og rimeligt, at man, naar saadanne Arbejdstilladelser skal gives, spørger Erhvervsorganisationerne, men Erhvervsorganisationerne har jo deres Indstilling i Forhold til Beskæftigelsesspørgsmaalet, en Indstilling, som i mange Maader

er naturlig, og det forekommer mig derfor, at ved Siden af Erhvervsorganisationernes Mening om disse Tilladelser maa der ogsaa tages det almene Hensyn til vedkommendes Livsforhold. Det er meget fortræffeligt, at vi herhjemme holder Asylretten i Kraft, men der er nu en stor Forskel paa, hvordan det gaar de Folk, der slipper igennem Indrejsekontrollens Naaleøje, en stor Forskel, som simpelt hen kommer af, om de er velhavende, har Midler til at leve her i Landet for eller skal leve af deres Arbejde; den første Mand nyder da alle Asylrettens Behageligheder, den sidste faar sin Opholdstilladelse, men faar Lov til at dø af Sult. Det forekommer mig, at en Tilstand som den kan man ikke opretholde her i Landet. Asylretten er en stor demokratisk Tradition, som Demokratiet staaer sig ved at opretholde, og man kan imod Tanken om at udvide Rammerne for Arbejdstilladelserne føre Beskæftigelses- og Arbejdsløshedsspørgsmaalet i Marken, men det forekommer mig ikke med fuld Ret, for vil Demokratiet haandhæve en for det værdifuld Tradition, maa man ogsaa betale, hvad det koster, og det koster naturligvis her et Hensyn til de Folk, der fik Asylretten hos os, og det mindste Hensyn, man kan vise dem, er da formodentlig det, at de, hvis de er nødt til det, maa ernære sig ved deres eget Arbejde.

Som Forholdene er nu, maa jeg sige, at Forbudet mod personligt Arbejde for mange Emigranternes Vedkommende giver Anledning til visse skandaløse Forhold, som ikke er pyntelige hverken for Befolkningen herhjemme eller de offentlige Mynigheder, der beskæftiger sig med det: den Provokation, der finder Sted til Anmeldelse, saa snart en fattig Emigrant har paataget sig et lille Arbejde, maaske kun nogle Timer. Jeg kender personligt Tilfælde af den Slags, og det har været meget nedtrykkende at se, baade hvordan Borgere her i Landet har stillet sig over for en saadan Mand, og hvordan Politiet har stillet sig, da Sagen kom til det. Jeg synes ikke rigtig, at vi kan være disse Forhold bekendt, og jeg vil gerne henstille til den højtærede Justitsminister at overveje, om man ikke skulde gaa til Lempelser i Reglerne for Meddelelse af Arbejdstilladelser. Jeg mener ikke, man kan gøre Skridtet fuldt ud og forbinde Arbejdstilladelsen med Opholdstilladelse; det er maaske ugørligt, i hvert Tilfælde straks; men i alt Fald kunde man dog graduere Adgangen til Arbejdstilladelse i Forhold til den Tid, vedkommende har været her i Landet, og jeg anbefaler meget, at den højtærede Justits-